

03-06-2025 lezing Paul Schrijvershof over libellen en juffers

Op 3 juni 2025 kregen we een kijkje in de wereld van libellen en juffers tijdens een lezing van Paul Schrijvershof. Deze gepassioneerde libellenkenner nam ons mee op een reis door zijn jarenlange hobby en liet zien hoe bijzonder deze vliegende insecten eigenlijk zijn.

Een diverse wereld van vliegende juwelen

Paul begon zijn verhaal met het tonen van de enorme diversiteit binnen de libellenfamilie. Met behulp van prachtige foto's maakte hij duidelijk dat libellen en juffers veel meer zijn dan alleen maar 'vliegende beestjes'. Elke soort heeft zijn eigen karakteristieke kenmerken, kleuren en vliegpatronen. Van de grote keizerlibel tot de kleine waterjuffer - elk exemplaar vertelt zijn eigen verhaal.

De levenscyclus van deze insecten kwam uitgebreid aan bod. Paul legde helder uit hoe libellen hun leven beginnen als larven onder water, waar ze soms jaren kunnen verblijven voordat ze hun spectaculaire metamorfose ondergaan. Het moment waarop ze uit het water kruipen en hun vleugels ontvouwen, werd door hem omschreven als een waar natuurwonder.

Determineren in de praktijk

Een groot deel van de avond stond in het teken van het herkennen en determineren van verschillende soorten. Paul liet zien welke kenmerken je moet observeren om libellen en juffers van elkaar te onderscheiden. De vorm van de vleugels, de kleurpatronen, de manier van vliegen - allemaal aanwijzingen die helpen bij het identificeren van soorten.

Bijzonder interessant waren de foto's die hij de dag ervoor nog had gemaakt in het Kralingse bos. Deze lokale opnames toonden aan welke soorten er allemaal in onze directe omgeving te vinden zijn. Het was verrassend om te zien hoeveel verschillende libellen en juffers er eigenlijk in dit bekende bosgebied rondvliegen, vaak zonder dat wandelaars zich daarvan bewust zijn.

Klimaatverandering brengt nieuwe soorten

Een opvallend onderdeel van de lezing ging over de invloed van klimaatverandering op de libellenpopulatie in Nederland. Paul vertelde enthousiast dat er nog steeds nieuwe soorten te ontdekken zijn in ons land. Door de opwarming van het klimaat trekken zuidelijke soorten steeds verder naar het noorden. Als voorbeeld noemde hij de zadellibel, een soort die oorspronkelijk vooral in warmere streken voorkwam maar nu ook in Nederland wordt waargenomen. Deze verschuiving in verspreiding maakt het libellenspotten extra spannend - je weet nooit welke 'nieuwe' soort je tegen kunt komen tijdens een wandeling langs het water.

De zadellibel een snelle ontwikkelaar in warme wateren

De zadellibel heeft zich perfect aangepast aan het leven in zeer warme gebieden waar water vaak maar kort beschikbaar is. Deze bijzondere libel kan zijn larvenstadium onder gunstige omstandigheden al binnen drie maanden voltooien - een opmerkelijk snelle ontwikkeling. Na het uitkomen vliegen zadellibellen vrijwel meteen weg van hun geboorteplek. In Nederland is nog geen succesvolle voortplanting bewezen, hoewel dit incidenteel zou kunnen voorkomen. De uitsluitijd valt waarschijnlijk in augustus en september.

Zadellibellen verkiezen ondiepe wateren van enkele centimeters tot decimeters diep, met spaarzame vegetatie, hoge watertemperaturen, veel prooi (vooral muggenlarven) en geen vissen als natuurlijke vijanden.

In Nederland werden ze waargenomen bij kleine vennen en ondiepe duinplassen. De volwassen dieren kunnen honderden kilometers van hun voortplantingswater wegvliegen, waardoor ze vrijwel overal kunnen opduiken.

Toegankelijke passie

Wat vooral opviel tijdens de lezing was Paul's vermogen om zijn passie over te brengen zonder te vervallen in te technische taal. Hij maakte duidelijk dat libellenspotten een hobby is die voor

iedereen toegankelijk is. Je hebt geen dure apparatuur nodig - een goede blik en wat geduld zijn vaak al voldoende om deze prachtige dieren te observeren.

De combinatie van mooie beelden, praktische tips en interessante achtergrondinformatie maakte deze avond tot een geslaagde kennismaking met de wereld van libellen en juffers. Paul's enthousiasme werkte aanstekelijk en inspireerde menig toehoorder om tijdens de volgende wandeling wat bewuster te kijken naar het leven boven het water.

Voor wie geïnteresseerd is geraakt in deze fascinerende hobby: libellen zijn er het hele seizoen door te bewonderen, van voorjaar tot herfst, en elke waterpartij kan verrassingen opleveren.

Foto en tekst: Sharida Bhageloe